

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Est pauperum oratio aroma Deo suaue fragrans, quam vt melius audiat, præcipitur in cælo silentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

inuocabunt me, & non exaudi im. Licet hoc ita sit, non credo, hoc locum hic habere, quandoquidem hæc mulier tam prompta fuerit Dei voci obediendo, ut quo tempore Christus fuerit egressus, illa quoque fuerit egressa ut diximus.

26
D. Bern.
Ser. 7. 6.
Cant.
Ser. 7. 4. 10.
Cant.
Cant. 5. 2.

Veneror rationem D. Bern. Scilicet, quod Deus sæpenumero sileat, nec respondeat non quod nobis ita scatur, sed quia dissimulat. *Dissimulatio est sponsi, non indignatio* Perpendit idem D. Bern. Hæc sponsæ verba. *Reuertere dilecte mi; Ut quid Domine recedis, & sponsam deseris, cum dicas omnes tuas in eo esse delicias, quod cum illa sis eum te ipsa vocet, dicatque Reuertere. Non vocat, sed reuocat; nam reuocatiois verbum est, Reuertere. & fortasse, ideo subtraxit se, quo auidius reuocaretur, tenetur fortius. Nam & aliquando simulabat, & longius ire, non quia hoc volebat, sed volebat mittere, manus nobiscum Domine, quoniam aduerseratis. Et rursus alia vice super mare ambulans, cum Apostoli nauigarent, & laborarent in remigando, quasi volens præterire eos, nec tunc quidem istud volebat, sed magis probare fidem, & elicere precem. Denique sicut ait Euangelista, turbati sunt, & clamauerunt perantes, Phantasma esse. Ita cum animabus simulat Christus sicut cum Chananaea, quam repellit, ut auidius id, quod querit, deprecetur.*

Alludit D. Bern. ad illa verba, quæ Dominus in simili occasione cuidam dixit animæ, quæ amneselo qua videbatur tractare asperitate, & infra declarabimus. *Indignatio non est mihi.* Et distinctus, ad hæc D. August. Hoc Christi cum Chananaei silentium perpendens sic ait: *Clamauerunt in remigando, quasi volens præterire eos, nec tunc quidem istud volebat, sed magis probare fidem, & elicere precem.* Denique sicut ait Euangelista, turbati sunt, & clamauerunt perantes, Phantasma esse. Ita cum animabus simulat Christus sicut cum Chananaea, quam repellit, ut auidius id, quod querit, deprecetur.

27
D. Ang.
Ser. 7. 4. 10.
Cant.

Ad hæc D. August. Hoc Christi cum Chananaei silentium perpendens sic ait: *Clamauerunt in remigando, quasi volens præterire eos, nec tunc quidem istud volebat, sed magis probare fidem, & elicere precem.* Denique sicut ait Euangelista, turbati sunt, & clamauerunt perantes, Phantasma esse. Ita cum animabus simulat Christus sicut cum Chananaea, quam repellit, ut auidius id, quod querit, deprecetur.

D. Chrys.
Ser. 7. 4. 10.
Cant.

Ad hæc D. August. Hoc Christi cum Chananaei silentium perpendens sic ait: *Clamauerunt in remigando, quasi volens præterire eos, nec tunc quidem istud volebat, sed magis probare fidem, & elicere precem.* Denique sicut ait Euangelista, turbati sunt, & clamauerunt perantes, Phantasma esse. Ita cum animabus simulat Christus sicut cum Chananaea, quam repellit, ut auidius id, quod querit, deprecetur.

detineant, quos desides vident dedita opera morantur aliquid daturi.

Illucet Natiuitas Domini, tempus strenuarum quas ab Episcopo, vel Protege postulant chorauli Ecclesie, ad eius ostium cantantes, interim immotus residet Episcopus. Reuer. Domine, An rogantes non vides, non audis? & eorum non festinus te inclinas prætensionem: Eo quod musica delectet, & si eis statim respondero, ac bene muneratos dimisero, discedent ilico, & terga vertent. *Dissimulatio est, non indignatio.* Hoc quoque agit Deus. Nulla etenim suauior ac auribus tuis gratior musica, quam Dei auribus oratio tribulati, Rem narrat Propbeta Daniel omnino singularem. Toto corde preces suas effudit Propbeta coram Deo, remedium postulans populo afflicto, captiuo, desolato, ad multos dies hanc protraxit orationem, ieiuniis rigidis, cilicio sacroque indutus, cinere adspersus, lacrimis & singultibus indulgens amarissimis. In ieiuniis, sacco & cinere. Tandem in oratione perseverante Propbeta, circa dierum multorum finem, apparet ei Gabriel Angelus, qui Propbeta Amice charissime: *Ab exordio precum tuarum egressus est sermo.*

Dan. 9. 18.

Ad primum orationistuz verbum hic in terra, egressus est decretum Dei in cælo in tui fauorem, & modo mittit me, ut hoc tibi ex eius ore significem. Si ita statim a principio Propbeta votis annuit Deus, cur cum tot diebus detinuit perorantem in ieiuniis, sacco & cinere, nec ei statim, ab exordio voluit respondere? Eo quod summopere illa Deus delectaretur oratione, & ob recreationem, quam ex vatis clamoribus singultibus, lacrimis, (sicut de matre diximus) hauriebat: licet enim quam primum punitio requirit vbera, mater illi dare statuit, nihilominus continet se, audire dissimulat, interim delectatur, recreatur, audiens lacrimas, videns gestus motusque punitiois, qualiter exciter dormientem, impellat hesitantem, acclamet surdescenti, suæ querat subsidium necessitati.

§. 10. Est pauperum oratio aroma Deo suauiter fragrans, quam ut melius audiat, precipitur in celo silentium.

Admirandis, & consideratione dignissimis scilicet Sacramentis visio illa D. Ioa. Euangelistæ Raptus in cælum vidit subito altissimū imperatū silentiū. *Factum est silentium in celo.* Ad quid quæso, *Silentium in celo?* Sæpius lego repetitū in S. S. cœlites illos continuas Deo persolvere laudes, & gratiarū actiones, illos notabat David, dū de Psal. 135.

Apo. 8. 1.

D. d. d. cau.

cantoribus his, & ipse terrenus cantor canebat: *Beati, qui habitant in domo tua Domine, in secula sanctorum laudabunt te.* Hic in cognitione Divina si pites sumus, & in Dei laudibus detinere, ac proinde congruum est, cum silentio veneremur, & ille Dei melius deprecatur celsitudinem, (assert. D. Dionys.) qui strictiori silentio conficitur, nullam ad Dei laudes linguam convenire. In caelo autem, ubi ipso Deo pleni sunt, & ad eiusdem laudes dispositi per sonandas ei continuo laudes dycantant suavissimas. Hoc etenim David his verbis indicavit: quae D. Hieronimus legit: *Tibi silentium laus Deus in Sion. & tibi reddetur vocum in Hierusalem.* In Sion Ecclesia militante, ubi statim languescimus, & mille distrahimur negotiis, optime Deo laudes persolvimus silentio, *Tibi silentium laus Deus in Sion.* In caelo ubi vero Hierusalem, beatorum implet desiderium nihil enim eos remoratur, turbat nihil, distrahit nihil, ita ut intermissione celestium musica Deo modularentur gratiarum actiones: *Tibi reddetur vocum in Hierusalem.* Si hoc ita sit, quid potuit intervenire, ut subito rotus chorus ille celestis obmutuerit? Credo hoc eo modo contigisse quo dum Phanascus seu vocum moderato cantoribus imperat silentium, plausum edit manu & subito conticent omnes, vel dum passeret cantant prima aurora, si quis inopinato vehementer excitet strepitum subito rostellata sua concludunt, & altissimum sic silentium, *Factum est silentium in caelo.* Quae tanti causa silentii? Ad quid istud? Cum primum factum est silentium, vidit D. Ioannes Angelum ascendentem de terra, qui habebat thuribulum aureum plenum suavissimis odoramentis, & cum eo stetit ante thronum Dei. An ergo propter hoc debuit musicae cantus impediri? Num forte se non compatiantur caelorum cantus & oblatio suave fragrantis incensi ascendens de terra? Hoc scito, inquit, incensum illud esse Sanctorum orationes, quas tribulationibus attriti in hoc mundo, sursum ex cordis visceribus contribulati ad Deum dirigunt, sicut incensum suavem emittit odorem, quando igne accenditur: illae autem in Dei conspectu debebant personare, ut vero perfecte distincteque audirentur, vult & mandat Deus, ut caelorum voces obmutescant. Magna latent hic arcana, primum sit Angelos fidelium orationes de terra in caelum deferre: sicut enim famuli, qui Principi suo student placere, norunt autem eum fructibus delectari, per diversos inquirunt hortos eos, quos credant Domino suo esse gratissimos: ita quoque, cum sciunt Deum

orationibus afflictorum plurimum recreari, descendunt ad nos, & vix ore tuo sunt egressae, cum eas colligunt, sursum ascendunt, eas Deo offerunt gratissimas. Hoc se facere Archangelus Raphael Tobiae fatebatur: *Quando orabas cum lacrimis, ego obtuli orationem tuam Domino.*

Tob. 12. 12

Hoc autem attende, quando oras, si talis sis qualis esse debes, quod orationis tuae ne intimum pereat verbum, quod tibi adstet Angelus qui omnia verba quae de ore tuo procedunt, colligat diligenter, & sicut ille qui ex odoratissimis floribus componit rosarium illa Deo deferret odoranda. Ecce qualis esse debes in oratione qua veneratione, qua attentione, quo spiritu. Secundum sit quod dicit illas orationes fuisse caelo gratissima & suavissima aromata, ut ostendat, quam ille placeant Deo, absit ut aliquid ei adferant aut toxicum, aut molestiam, ut heri dicitur. *Auscultat caelum orationes Sanctorum,* ait In r. 1. Ag. D. Augustinus. Tom. 5.

Nihil est quod sic cor dilatet, ut suavis quidam odor: Proinde dum illam percipis, ore, & naribus aspiras, quo eum tibi attrahas: illo cor dilatatur, indicavit Deus, sibi gratum esse prorum sacrificiorum odorem, sibi his cor dilatari, quo circa viri sancti illa Deo offerant agebant. Ita Noe, transacto diluvio, ut primum de arca prodiret, edificavit altare; obtulit autem mundarum sacrificium per ignem. Quasi autem ille Deo erat incensum acceptatissimum. *Odoratus est Dominus odorem suavis: aiti:* ut autem significet, hoc agere Sanctorum orationes, qui ad universitatibus atteruntur, ait eas esse velat odorem suavissimum, & quod illos Angelos mittat in thuribulum aureum, ut quid pretiosissimum: ita ut, sicut heri diximus, absit ut Deo nostrae sint orationes fastidiosa, imo ei tedium leviant, & quo diutius durat ac sunt amariore, eo cor eius magis dilatant ac recreant.

Gen. 8. 1

2. 1

Præcipuum autem notatu dignum, hoc est, quod quam primum Angelus ante Deum vult Sanctorum de terra offerre orationes, imperat Deus omnibus caeli cantoribus silentium, quo significat, sibi horum orationes quasi magis placere, illisque se magis delectari, quam caelium melodia. Quando continent cantores, accedant autem aliae voces sonoroiores, præcipis, ut alii silent, quo melius hæ percipiuntur. De se narrat Iob quod eius sermo tam gratus esset hominibus, quod dum contingeret eum adire multorum sapientium societatem, exemplo omnes ori digium superponebant, hoc silentio indicantes, magis se recreari audiendo eius colloquia, quam propriis.

Iob. 1. 11

propria, quibus inter se discrebant, erant enim doctissima & auditui mirum in modum accepta. Altiori non poterant precatione orationes nostræ commendari, ut videas quam his Deus recreetur, quibus de tribulatione & cordis angustia ad eum, gemitibus & lacrimis & suspiriis vociferamur. Hoc mi fallor, tangit vates Rex, qui ut rem certissimam hoc asseruit, Deo proprie convenire, reflectere suos oculos ad eorum orationes, qui variis ac luminis arumnis exponuntur: *Respexit in orationem humilium, & non spreuit precem eorum.* Ut autem confirmet, ac demonstret, quam Deus his orationibus recreatur dicit, se nobis velle edicere, quidquam quod ipse videt, & desiderabat litteris aureis conscribi ad perpetuam memoriam eorum qui sunt in hoc mundo nascituri, ut ex hoc obligentur Deum in deum nenter laudare, glorificare, venerari. *Scriptum est in generatione altera, & populus, qui creabitur laudabit Dominum.* Quid est hoc Rex p illic? Dominus respexit de excelsis sancto suo, Dominus de celo in terram aspexit. Vidi (inquit nostro modo) Dominum de celorum altissimis in terram aspicientem, ut maximum quendam Principem, qui recreationis ergo in curia suo regali discedit ad fenestram, quæ hortum respicit, ut oculos suos reficiat. Ad hoc aperiunt aliquando Reges autem fenestras, & quibus cætera prospiciunt. Imo hoc ipsum fecit Rex David, licet damno suo satis deplorando, vidit enim de nudam Bethsabeam. Vidi inquit quod Deus *Respexit de excelsis sancto suo.* Huc & illuc divertit oculos, ut quid vi deat, quod eum delectet, quo iucundetur. *P. aspexit.*

O magna maiestatis Deus, quid queris Domine, an sit aliquid in terra tuis dignum oculis Recordare, quod vna quidem vice terram es intuitus, & quid in ea vidisti, nisi corruptionem, & quidem tantam, quæ te compulit, ut eam a quis didicisti demergeres peccaticem. *Vidisti Deus terram esse corruptam: omnis quippe caro corruerat viam suam super terram: dixit ad Nos sine universa caro venit coram me, repleta est terra iniquitate a facie eorum, & ego asperseram eos cum terra.* Quando eam considerasti in diebus Osæ Prophetæ; nihil vero in ea vidisti, quod oculos tuos reficeret, sed infinita, quæ te offenderent, mendacia, proditioes, homicidia, furtiva, adulteria. *Non est veritas, non est misericordia, & non est scientia Dei in terra, Maledictum est mendacium & homicidium & furtum, & adulterium in unda verum: & sanguis sanguinem tetigit. Propter hoc iugabit terra. Nihilominus asserit David, esse a-*

liquid in terra adeo Deo iucundum, ut eius videndi desiderio, de excelsis sancto suo in terram aspiceret, ut illud inveniret, proinde videt eum, huc & illuc oculos suos convergentem. *Respexit.* Et quid est hoc? vates optime: quid in terra adeo maledicta esse potest Deo peccatum? Gemitus, suspiria orationes miserorum. *Ut audiret gemitus compeditorum.* Ea enim Deo gratissima est melodia, gemitus compeditorum, suspiria captivorum, lamentationes infirmorum, voces miserorum, pauperum lacrimas, iniuriarum etiam, singulus profugum, ut eorum audiendi gratia de celo prospiciat, tum in terra sit aliquis, qui sicut et hoc decantet harmonicum. Eia igitur charissimi, Deum recreate, eius aures refouete, nec dies præteruollet, nec hora, qua ad eius ostium non occinatis chroma, licet illud aliud non sit quam vnum triste. *Miserere mi Domine fili David.* Hoc conuenit cum eo quod sponsus sponsam suam dilectissimam rogabat, *Que habitas in hortis, amica auscultant te fac me audire vocem tuam.* O 13, amica mea, quæ habitas in hortis mundi concine, testor enim, me, & amicos meos, ardenti desiderio expectare, ut vocem tuam audiamus. Domine quod melos, qui modi quis contentus esse potest in mundo valle lacrimarum, ubi non nisi suspiria & gemitus pauperum audiuntur? Quæ præcæna canere norunt qui viuunt in terra paupertatis, & miseria, qui numeri, quæ voces in eorum ore, nisi in suis tribulationibus subsidium, suis ærumnis leuamen, suis infirmitatibus solatium, suis aduersitatibus præsidium? quid dicere norunt aliud doloribus afflicti, nisi gemendo petere subsidium? Hoc autem est, ita hoc est, ait celestis sponsus, id quod aueo intelligere, illa musica gemituum auribus meis nulla dulcior, hanc volo, hanc desidero esse perpetuam.

Notat D. Bernardus præclara illa verba Davidis. *Desiderium pauperum exaudivit Dominus, preparationem cordis eorum audivit auris tua.* Multo tempore, Domine, in eandem audiendo cordis preparationem afflicti, qui te cupit invocare, & eorum te preces effundere lacrimosas: quanto delectabilius est audire suavem & consonam melodiam, tanto molestius est audire cytharam vel brabiton, quando fides & nervos attemperant, & componunt symphoniarum tunc enim plures audiuntur dissonantia, quam consonantia, & maxime tetricum & aurium offensivum est, audire organum, quando fistulas componunt: hæc enim suis dissonantiis aures lædunt adstantium. Si quis ita musica delectaretur, ut de

107. 18

Gen. 6. 12

Osæ 4. 1

Cant. 6. 8.

29

Se 75. in

Cant.

Ps. 93. 8.

1. Similitudo.

professo conveniret, illas dissonas voces intel-
 lekturus quando vocum moderator, eas temperat,
 & faderet, quod ad singulas voces attentam
 aurem arrigeret, quam cum iudicares musica mo-
 dulatis vocibus bene sonanti delectari? Oratio
 musica est, quam anima nostra Deo concinit,
 quæ siuectas & multas habet potentias, vt or-
 ganum fistulas, & cythara neruos; oportet ante
 orationem, illas disponi ac temperari: *Laudate*
eum in chordia & organo. Orationem, præcedat
 præparatio: hanc enim omnes vitæ spiritualis
 instructores præsupponunt, primo requiri, vt
 animæ potentia colligantur, quietentur, exte-
 riores vero ad omne sensibile conclusantur.
 Quid hic negotii, quæ non difficultas? cū & ipsi
 Sancti, quando ad orationem se disponunt, mul-
 tis indigeant viribus vt disponant intellectum,
 de terra eum subleuent & cælo inserant, item
 memoriam, item phantasmam imaginatiuam.
 Ecce quam Deus musica recreetur orationis:
 aum enim adhuc te præparando distrahens, te-
 eum ipse doctaris, iam ipsa attentas arrigit au-
 res, iam illi placet, iam delectatur: hoc enim est:
Ps. 9. 38. Præparationem cordis eorum audivit auris tua.
 Quam illi placebit, quales arriget aures, quam
 recreabitur ipsa deuotione orationis, quæ vt sua
 ne fragrans incensum ex cordis intimis ascen-
 dit, igne accensa tribulationis?
 In Ascet. Hinc colligit D. Nilus, discipulus D. Chr. ra-
 tionem, cur Deus sæpe taceat, & nostris petiti-
 onibus non tam propere respondeat vt desidera-
 mus: nostram enim ipse novit miseriam, quod
 eo solum tempore orare perseveramus, quo non
 accipimus, id quod postulamus, & ea iam conse-
 cuti, retrocedimus: sicut passeribus (sicut ipse
 per Oseam testatur) qui grana colligentes, silico-
 auolant: *Ephraim quasi auis auolauit.* Idcirco nos
 detinet, tacet, dissimulat, sicut eam hac Chana-
 næa, quæ, vt eum vidit non respondentem, imo
 & terga vertentem, illum prosequitur acclaman-
 do *Miserere mei Domine, fili David.*

§. II. Verbum. *Christina mulieri via verbi
 non respondit, sed virtutis, vt David ait.*

30 **A**liud quoque, quantum conicio, signat
 Evangelista Matthæus, dum non simpli-
 citer ait: *Non respondit ei,* sed addit: *Non re-
 spondit ei verbum.* q. d. Non respondit ei verbo.
 L. Mediat sed opere, magnum ei præstans beneficium, Ad-
 cap. 6. uertit David & nota: D. Bern. Quod aliquando
 Ps. 101. 24 non respondeat Deus verbo, sed opere. Respon-
 dit ei in via virtutis sue. Aliquando enim respon-
 dit ei verbo, concedens id quod petimus, sicut Moy-
 ses.

si roganti remissionem peccati populi, respondit:
Dimisi iuxta verbum tuum. Dicit ei cæcus; *Domine,
 vt videam.* Cui Christus. *Respice.* Leprosus. *Matt. 8. 23.*
Domine, si vis, potes me mundare. Statim respon-
 det directe verbo petitioni, sed via virtutis, id est
 animæ non annuit postulatis, sed dat ei virtutem
 necessariam, & donum maxime conueniens. *Similiu-
 do.*
 Præfides gubernator castro præfidiario, senio
 confectus & pauper, supplicat Regi, cum hoc
 onere absoluat, alio dimoneat, se iam nimio la-
 bore fatigatum. Iudicat Rex non esse ex te il-
 lum amoveri. Non respondet ei directe verbo,
 sed via virtutis, superaddens ei sex millia ducato-
 rum subsidaria, vel centum, seu titulum qua-
 tuor millium ducatorum, quibus sibi possit luc-
 currere, eodem in præsidio remanere, & regi-
 minis labores sustinere. Ita quoque sæpe re-
 spondet Deus: non enim respondet, dando ho-
 mini ea quæ petit quia non eius sic suadet salus,
 attamen respondet ei via virtutis: nouam ei con-
 fectis gratiam, vires magnas, dona cælestia qui-
 bus potest pluribus meritis proficere, & agere
 virtutum incrementa. Ita respondit Deus D.
 Paulobis, ter enim, genibus supplex poposcit a
 Deo, vt hanc illi præstaret gratiam, & a carnis
 tentatione liberaret. Tacet Deus, & multo tem-
 pore non respondit ei directe verbo, sed respon-
 dit, nouam ei dans gratiam, nouos animos, nouos
 spiritus, quibus ad intus, possit patienter & me-
 ritorum augmento laborem illum sustinere, con-
 stans, ac firmus cum humilitate sine peccato
 permanere. Hoc declarat ipse Rex David: *In Ps. 137. 3.*
*quacumque die inuocauero te, exaudi me, multipli-
 cabis in anima mea virtutem.* Expedit D. Chry-
 astam lectio: *em. In quacumque die inuocauit, ex-
 audistis me.* Et hoc confortat, inquit, ei quod
 Dominus per Prophetas suos pollicitus fuerat.
*In quacumque die inuocaueris me, exaudiam te, &
 dicam.* Ecce te loquente, adsum. Attende, o Rex
 Propheta, qua ratione hoc dicit, cum legamus
 te sæpius Deum inuocasse, qui aliquando tibi
 non respondit, aliquando vero aperte tibi pos-
 tulata negauit? Te ipsum testem produco, qui
 utique sæpius integras dies, noctes integras ad
 eius ostium supplex rogasti, sed nec tibi respon-
 dit: *Deus meus clamabo per diem, & non exaudiet, &
 nocte, &c.* Tu ipse obortis lachrymis, solo pro-
 stratus, pro filii tui salute, ex Berthabea nati, Do-
 minum es deprecatus, & hoc quoque tibi ne-
 ganit: quomodo ergo dicit: *In quacumque die in-
 uocauit te, exaudisti mei.* Bene locutus sum: non enim
 dico, quod sæpe quando rogavi, mihi postulara
 cuncta concesserit, sed quod me exaudierit, quia tibi
 mibi.